

Київ 2021 рік

Річний Звіт УГСПЛ за 2020 рік
за заг.редакцією О.Павліченка. – Київ: Українська
Гельсінська спілка з прав людини, 2020. – 44 с.
Напрацьовані матеріали проекту
досягнень УГСПЛ за 2020 рік
© О. Павліченко, О.Мартиненко, О.Біда,
М.Тарахкало, О.Семьоркіна, К.Семьоркіна, В.Петров,
В.Потапова, К.Науменко, М.Щербатюк, Н.Козаренко,
Н.Лосюк, 2020

ЗМІСТ

4

ВСТУПНЕ
СЛОВО

5

АНАЛІТИЧНИЙ
НАПРЯМОК

28

МЕРЕЖА
ГРОМАДСЬКИХ
ПРИЙМАЛЕНЬ

21

СУДОВИЙ
ЗАХИСТ

39

СПЕЦПРОЕКТИ

46

ФІНАНСОВИЙ
ЗВІТ

41

ОСВІТНІЙ
НАПРЯМОК

48

СКЛАД
СПІЛКИ

51

ПОДЯКА ЗА
ПІДТРИМКУ

49

КЕРІВНІ
ОРГАНИ

Вступне слово

Олександр Павліченко,
виконавчий директор
Української Гельсінської
спілки з прав людини

2020 РІК, поза сумнівом, залишиться в історії та у пам'яті як перший рік пандемії коронавірусу. Цей рік відрізнявся специфікою, оскільки вся країна, всі процеси були переведені в онлайн, з карантином, обмеженням в реалізації якихось очних заходів, зменшенням активностей, а також зі специфічними порушеннями прав людини, пов'язаними із забезпеченням обмежувальних засобів у зв'язку з запобіганням поширенню епідемії – наприклад, як ситуація з мером Івано-Франківська, що вимагав ромів, які проживали в парку, вивезти за межі міста, оскільки вони перебували в публічному місці або припинення етапування засуджених на певний час, – у випадку етапування хворого з метою лікування це стало причиною його смерті у Харківському СІЗО...

Пандемія COVID 19 стала додатковим чинником, який додався до традиційних проблем з найбільш поширеними порушеннями прав людини, що пов'язані безпосередньо з конфліктом на сході України, з окупованим Кримом, з питаннями забезпечення прав населення, яке постраждало в результаті цього конфлікту.

УГСПЛ працювала в 2020 році над стратегічними темами, які стосуються основних засад перехідного правосуддя, досліджуючи, зокрема можливості запровадження амністії та притягнення до відповідальності, право на історичну правду, документування фактів злочинів, вчинених під час збройного конфлікту.

Українська Гельсінська спілка з прав людини працювала над подоланням цих порушень та їхніх наслідків, надаючи юридичний захист або супровід, працюючи безпосередньо «в полі» через громадські приймальні, здійснюючи стратегічний захист в міжнародних інстанціях.

Організація впоралася з цими викликами, стверджуючись як єдина команда в мережі багатьох інших організацій, працюючи з різними проблемами – окупованим Кримом і конфліктом на сході України, захистом активістів і практичною допомогою захисними засобами особам, що перебувають в місцях несвободи, забезпечуючи на практиці дієву допомогу тим, чиї права були порушені.

Аналітичний напрямок

Олена Семьоркіна,
аналітик УГСПЛ

ПЕРЕХІДНЕ ПРАВОСУДДЯ

За Програмою «Права людини в дії» (USAID) продовжена робота з впровадження в законодавство і діяльність органів державної влади засад перехідного правосуддя:

- 1 У взаємодії з Комітетом Верховної Раді України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин:

- 1) підтримано дводенний візит (виїзне розширене засідання) Комітету (11-12 лютого 2020 року) до Херсонської області для вивчення проблем мешканців тимчасово окупованого Кримського півострова, взято участь у засіданні, заходах та зустрічах Комітету, у підготовці Рекомендацій Комітету; під час виїзного розширеного засідання Комітету до Херсонської області (11 лютого 2020 року, м.Херсон) проведено тренінг для народних депутатів – членів Комітету та їх помічників, працівників Секретаріату Комітету - навчання з міжнародного гуманітарного права та міжнародного права у сфері прав людини (МГП та МППЛ);
- 2) проведена Тематична зустріч «Роль діалогів у подоланні тенденції до поляризації, радикалізації та формування розділених спільнот в Українському суспільстві, що стало наслідком збройної агресії Російської Федерації» (у співпраці з Інститутом миру і порозуміння, Національний університет Києво-Могилянська академія). 19.11.2020;

► <https://cutt.ly/7I3gc2x>

► <https://cutt.ly/2I3gfXc>

► <https://bitly.su/VkHX>

Аналітичний напрямок

3) представник УГСПЛ (у складу робочої групи Комітету) бере участь у напрацюванні пропозицій щодо внесення змін до законів у зв'язку з визнанням таким, що втратив чинність Закону України "Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України».

II Продовжена робота з вироблення правової позиції щодо відновлення довіри до влади як складової гарантій неповторення порушень прав людини (у рамках четвертої складової перехідного правосуддя):
Експертне обговорення «Підходи до визначення засад відповідальності /не кримінальної/ осіб, які співпрацювали з окупантом /по типу люстрації/» (28 лютого 2020 року)

► <https://bitly.su/NgOLNE1X>

Участь у серії вебінарів з темою про міжнародні підходи до відновлення довіри до влади як складової гарантій неповторення порушень прав людини (у рамках четвертої складової перехідного правосуддя). Презентацію до вебінару Олени Семьоркіної про відновлення довіри до влади можна завантажити [ТУТ](#)

► <https://bitly.su/uEeR13JP>

► <https://bit.ly/34UYaaR>

III Продовжена робота з доопрацювання Методології проведення експертизи законодавства України, проектів нормативно-правових актів (НПА) на відповідність міжнародному гуманітарному праву та засадам правосуддя перехідного періоду в частині забезпечення прав осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії.

IV Аналітичний напрямок (О.Семьоркіна) та Центр документування (О.Біда) продовжена робота щодо створення, на основі Центру документування УГСПЛ та досвіду документування інших правозахисних організацій, державної системи моніторингу і документування порушень прав людини, міжнародного гуманітарного права та інших порушень, вчинених в ході збройної агресії Російської Федерації:

- досліджено державні бази даних на предмет наявності системи збору відомостей, пов'язаних зі збройною агресією РФ;
- розпочато співпрацю з новою командою Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України (Мінреінтеграції) для створення державної системи моніторингу і документування;

Надано методологічну допомогу Міністерству юстиції України у підготовці інформаційних матеріалів з питань перехідного правосуддя:

► <https://www.facebook.com/minjust.official/posts/1098419160579760>

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

ДОВІРА
СПРАВЕДЛИВІСТЬ
ЗАКОН

ПЕРЕХІДНЕ ПРАВОСУДДЯ (TRANSITIONAL JUSTICE) – комплекс заходів, які застосовуються для справедливого переходу від стану війни до стану миру, або від авторитарного режиму до демократії, подолання наслідків війни (чи тоталітаризму)

4 базові напрямки перехідного правосуддя:

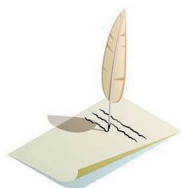

Кримінальне судочинство (Criminal prosecutions)/припинення безкарності – ефективне переслідування винних у вчиненні воєнних злочинів та грубих порушень прав людини; правовий захист жертв збройного конфлікту; вдосконалення законодавства, судової та слідчої практики.

Відшкодування (Reparations) – визнання страждань жертв; створення національних механізмів відшкодування збитків, виплати їм компенсацій за спричинену фізичну шкоду та моральні страждання; моральна сатисфакція; відновлення порушених прав та стану, що існував до вчинення грубих порушень МГП та МППЛ (реституція).

Гарантії неповторення та інституційні реформи (Institutional reforms) – перевірка посадовців чи кандидатів на публічні посади на причетність їх до порушень прав людини під час конфлікту; реформи (відновлення верховенства права) сектору безпеки, правоохоронних органів, судів; зміцнення громадянського суспільства, а також світоглядні зміни в сферах освіти, культури тощо.

Констатація істини (Truth-telling)/право на правду – реалізація права жертв запитувати і отримувати інформацію про причини, які поставили їх в положення жертв, і про причини і умови, що призвели до грубих порушень МГП і МППЛ, і знати правду про ці порушення.

helsinki.org.ua/articles

Співпраця з Національною платформою «Діалог про мир та безпечну реінтеграцію» та Українським незалежним центром політичних досліджень:

- 1) Проведено та презентовано дослідження “Амністія та люстрація: механізми перехідного правосуддя для майбутнього України” (автори Олег Мартиненко /амністія/ та Олена Семьоркіна /люстрація/).

- 2) Участь у Робочій зустрічі з Комітетом Верховної Раді України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин з обговорення підходів до впровадження перехідного правосуддя, питання амністії в процесі врегулювання збройного конфлікту, представлення матеріалів дослідження: “Амністія та люстрація: механізми перехідного правосуддя для майбутнього України” (21 жовтня 2020 р.).
- 3) 26 травня 2020 року відбулося тринадцяте засідання Національної платформи “Діалог про мир та безпечну реінтеграцію” на тему “Український сценарій перехідного правосуддя: як не повторити чужих помилок?”. Представником УГСПЛ запропоновано до обговорення вироблення правової позиції щодо заходів з відновлення діяльності українських органів державної влади на деокупованих територіях (люстрації);

Український сценарій перехідного правосуддя:

як не повторити чужих
помилко?

За сприяння **Німецького Фонду міжнародного правового співробітництва** в 2020 році проведено експертне обговорення теми про визначення засад відповідальності (не кримінальної) осіб, які співпрацювали з окупаційною адміністрацією та незаконними збройними формуваннями на тимчасово окупованих територіях (типу люстрації), на основі досвіду Німеччини.

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ЗАКОНОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Продовжена робота по формулюванню змін до законодавства для вирішення проблем досудового розслідування та судового провадження у справах, в яких матеріали провадження недоступні або знищені на тимчасово окупованих територіях.

Підготовлено та направлені до відповідних суб'єктів права законодавчої ініціативи висновки на законопроекти:

проект Закону України Про внесення змін до Закону України «Про суспільне телебачення і радіомовлення України» щодо усунення колізій в питанні призначення та звільнення членів Наглядової ради Національної суспільної телерадіокомпанії України (реєстр.№4413-1 від 08.12.2020) /15 грудня 2020 року/;

проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (реєстр. № 3312 від 07.04.2020) /від 15 грудня 2020 року/.

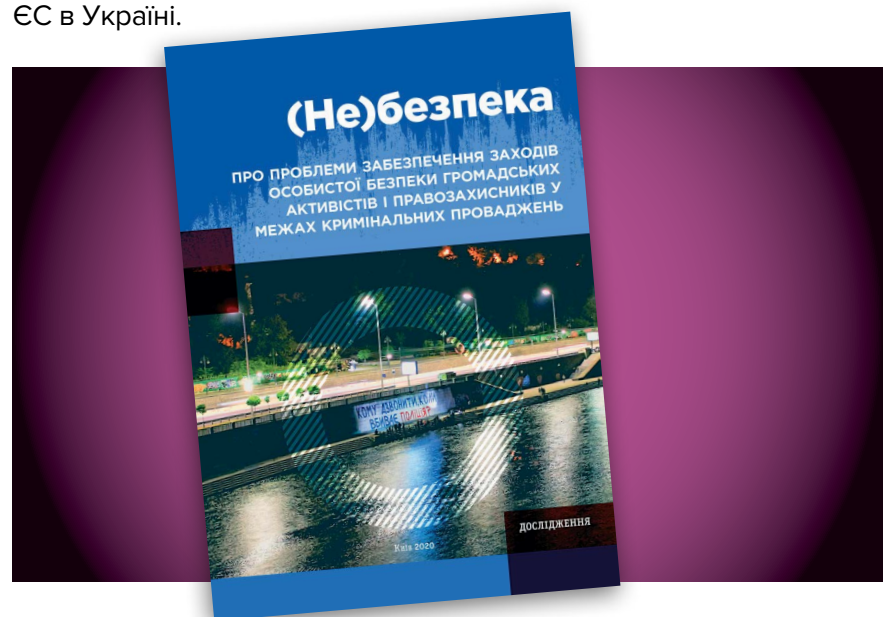

“ПІДТРИМКА ТА ЗАХИСТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ”

Протягом 2017-18 років в Україні прокотилась хвиля нападів на активістів. Експерти УГСПЛ поставили перед собою мету проаналізувати заходи безпеки, які надавались активістам та правозахисникам під час досудових розслідувань, і порівняти з тими, що прописані у законодавстві України. Проведене дослідження підтвердило, що найбільш поширеною проблемою, з якою зустрічаються громадські активісти, які стають свідками правопорушень, протидіють злочинній діяльності або піддаються нападам і погрозам є небажання правоохоронних органів порушувати кримінальні провадження та надавати заходи безпеки активістам, щоб убезпечити їхні життя і здоров'я, незважаючи на те, що такі заходи передбачені українським законодавством.

25 вересня 2020 року відбулась презентація дослідження “(Не)безпека. Про проблеми застосування заходів забезпечення безпеки громадських активістів і правозахисників у межах кримінальних проваджень”, яку розробили аналітики Української Гельсінської спілки з прав людини [UHHRU Status Pravozahyst](#)

Дослідження проводилося в рамках проекту “Підтримка та захист громадянського суспільства в Україні” за спільної підтримки Посольства Нідерландів в Україні та Представництва ЄС в Україні.

Нами розроблений план адвокаційних заходів щодо просування запропонованих у дослідженні рекомендацій. Зокрема вже було презентовано Дослідження Секретаріату Кабінету міністрів у рамках розробки Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства, а також членам Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради з контролю за розслідуванням нападів на активістів.

За ініціативи УГСПЛ в проект Указу Президента України про зміни до Національної стратегії в сфері прав людини, розробленому Мінюстом, в стратегічну мету «Забезпечення свободи слова, думки, вираження поглядів і переконань, доступ до інформації» були внесені такі нові норми:

«Завдання, спрямовані на досягнення цілі:

- **забезпечити захист** професійної діяльності журналістів та правозахисників
- **забезпечити ефективне** розслідування кримінальних правопорушень, вчинених проти журналістів та правозахисників

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ЖИВУТЬ З ВІЛ/СНІД, ПРЕДСТАВНИКІВ КЛЮЧОВИХ СПІЛЬНОТ ЛЖВ ТА ОСІБ, ХВОРИХ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ

На підтримку законодавчих змін, розробку яких розпочато у 2019 році УГСПЛ, що стосуються зміни чинних нормативних актів для забезпечення можливості отримання державного та комунального нерухомого майна в оренду на пільгових умовах громадськими об'єднаннями, благодійними організаціями, релігійними організаціями, які надають послуги людям із числа груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ, захворювання на туберкульоз та вірусні гепатити, людям, які живуть з ВІЛ – в 2020 році було доопрацьовано з урахуванням змін до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» Порівняльну таблицю проекту Закону України «Про внесення змін до статті 15 Закон України «Про оренду державного та комунального майна» щодо сприяння наданню послуг людям із числа груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ, захворювання на туберкульоз та вірусні гепатити, а також людям, які живуть з ВІЛ, туберкульозом, вірусними гепатитами».

Представники УГСПЛ приймали участь у розробці фінального звіту громадського моніторингу Національної стратегії у сфері прав людини (далі – Стратегія), а також Плану дій з її імплементації за весь 5-ти річний період реалізації та до пропозицій щодо пріоритетів розроблення нового Плану дій на наступні 2-3 роки.

З лютого 2020 року аналітикиня та спеціалістка з законотворчої діяльності УГСПЛ Олена Семьоркіна ввійшла до оновленої Координаційної ради з питань недискримінації та гендерної рівності.

В умовах пандемії коронавірусу ВІЛ-інфіковані та хворі на туберкульоз стають іще більш вразливими категоріями. За даними ВООЗ, люди, які живуть з ВІЛ, з розвинутою стадією захворювання, з низьким рівнем CD4 і високим вірусним навантаженням, а також люди, які не приймають

антиретровірусну терапію, в цілому **мають підвищений ризик різних інфекцій і пов'язаних з ними ускладнень**.¹ Крім того, як залежні від отримання антиретровірусної терапії, ці категорії мають ризик бути позбавлені права на медичну допомогу в умовах перевантаженої медичної системи та урізаного бюджетування закупівель спеціальних медичних препаратів МОЗ. Тому в цих умовах захист прав для цих груп може бути життєво важливим.

23 березня 2020 року УГСПЛ оприлюднила [офіційне Звернення](#) стосовно необхідності впровадження заходів, **спрямованих на захист хворих осіб, що знаходяться в місцях позбавлення волі** від впливу COVID-19. В заяві правозахисники УГСПЛ закликали установи відбування покарань вжити невідкладних заходів до початку розповсюдження інфекції серед ув'язнених, та, серед іншого, розглянути можливість звільнення від покарання ув'язнених, що знаходяться в групі ризику, шляхом подачі до судів відповідних клопотань. Також в Заяві пропонувалося розглянути можливість відтермінування виконання вироків на час критичної ситуації з пандемією із звільненням на цей час осіб від відбування покарання в судовому порядку.

Оскільки представники влади не відреагували на звернення, було підготовлено подання до Комітету Міністрів Ради Європи, що містить тіньовий звіт щодо виконання Україною рішень ЄСПЛ у справах, що стосуються проблеми ненадання своєчасної та якісної медичної допомоги ВІЛ-позитивним засудженим та затриманим. Серед справ, які були розглянуті Європейським судом з прав людини, на контроль до Комітету Міністрів Ради Європи була передана, серед інших, група справ [Кац та інші проти України](#). У поданні наведено статистику щодо інфікованих ВІЛ в місцях несвободи та щодо тих з них, які отримують терапію. При некоректному/несвоєчасному призначенні терапії ВІЛ-позитивні люди піддані ризику отримати супутні захворювання, які швидко прогресують та загрожують життю. У 2020 році ситуація значно погіршилася через всесвітню пандемію COVID-19. До сьогодні немає досліджень впливу вірусу COVID-19 на хворих ВІЛ, навіть тих, хто отримує АРТ. Але саме по собі захворювання на ВІЛ і супутні з ним хвороби, такі як гепатит та туберкульоз, ставить осіб з такими захворюваннями в безсумнівну групу ризику. У поданні відображено ряд проблем: брак персоналу, відсутність умов для надання спеціалізованої медичної допомоги та ліцензування окремих видів медичної допомоги, відсутність підстав для звільнення ВІЛ-позитивних засуджених від відбування покарання за станом здоров'я, особливо в умовах карантину.

¹ <https://network.org.ua/vooz-pytannya-i-vidpovidi-po-covid-19-vil-ta-art/>

Ксенія Семьоркіна
координаторка моніторингу
реалізації Національної
стратегії у сфері прав людини

► <http://hro.org.ua/index.php?id=1590308681>

МОНІТОРИНГ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Протягом 2020 року експерти УГСПЛ продовжували моніторинг реалізації Національної стратегії у сфері прав людини. Спільно з громадськими організаціями було підготовлено моніторинговий звіт «Оцінка імплементації Національної стратегії у сфері прав людини» за 2016-2019 роки.

ЗАГАЛЬНИЙ ПРОГРЕС ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

► <http://hro.org.ua/index.php?id=1595322960>

► <http://hro.org.ua/index.php?id=1607370077>

► <http://hro.org.ua/files/docs/1609416271.pdf>

► <http://hro.org.ua/files/docs/1609416347.pdf>

26 травня відбулося публічне обговорення виконання Національної стратегії у сфері прав людини та Плану дій на період до 2020 року, спрямованого на виконання стратегії. Дискутували про досягнення та виклики.

Протягом 2020 року Міністерством юстиції України з метою розробки змін до Указу Президента України «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини» та оновленого Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2023 року створено робочу групу та проведено близько 35 засідань із напрацювання відповідних документів.

03 грудня відбулося онлайн обговорення “Національна стратегія у сфері прав людини. Підсумки та подальші кроки”.

Під час заходу було представлено результати опитування щодо посилення ефективності Національної стратегії у сфері прав людини у майбутньому. Дослідження було здійснене шляхом проведення 9 глибинних інтерв'ю з представниками міністерств, міжнародної організації, національних громадських організацій та ініціатив.

Узагальнені висновки

- Ключ до успіху чіткий План дій, прийнятий на рівні Кабміну та окремих міністерств з часовими та практичними критеріями до виконання
- Пріоритезація, звуження напрямків на наступні 3 роки задля реалістичної імплементації
- Налагоджена система моніторингу реалізації Стратегії, за участі представників держави, громадських організацій та міжнародних партнерів

Узагальнені висновки

- Гнучка співпраця у форматі вузькопрофільних робочих груп за участі ЦОВВ та ГО, а також МО: адаптація до контексту через регулярний перегляд та корегування
- Наявність проміжних робочих планів з термінами не лише звітування, а й виконання намірів
- Підвищення рівня обізнаності та, за необхідності, роз'яснення представникам органів державної влади
- Посилення аналітичної складової та залучення експертів

УГСПЛ продовжує моніторинг імплементації Україною міжнародних договорів у сфері прав людини.

У 2020 році проміжний термін третього циклу Універсального періодичного огляду для України. Універсальний періодичний огляд (УПО) – це процедура, протягом якої кожна із країн-членів ООН звітує у рамках Об'єднаних Націй, як вона дотримується прав і свобод людини. Неурядові організації підготували огляд ситуації з правами людини та оцінили стан виконання рекомендацій, наданих Україні у 2017 році, та направили звіт до ООН.

► <http://hro.org.ua/index.php?id=1608021225>

15 грудня Міністерством юстиції проведені громадські обговорення проекту проміжного звіту щодо виконання рекомендацій Універсального періодичного огляду, під час якого громадські організації представили результати моніторингу та надали коментарі щодо державної доповіді.

ОЦІНКА СТАНУ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ РЕКОМЕНДАЦІЙ УНІВЕРСАЛЬНОГО ПЕРІОДИЧНОГО ОГЛЯДУ

Методика оцінювання:

ВИКОНАНО	ПОМІТНИЙ ПРОГРЕС	ТЕХНІЧНО ВИКОНАНІ	НЕ ВИКОНАНО
повне виконання	вживаються заходи, але їх недостатньо, рекомендація щойно почала впроваджуватися і потрібен час для подальшої реалізації	вживаються заходи, але вони не сприяють виконанню рекомендації, вжиті заходи не стосуються рекомендації	не виконується взагалі

Зі 190 рекомендацій

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ РЕКОМЕНДАЦІЙ

Олексій Біда,
координатор Центру
Документування УГСПЛ

ЦЕНТР ДОКУМЕНТУВАННЯ УГСПЛ

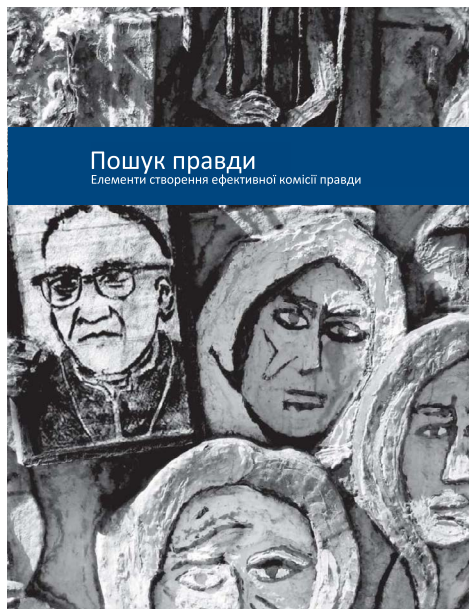
Зважаючи на карантинні обмеження інтенсивність моніторингових візитів зменшилася. За 2020 рік було здійснено 6 моніторингових поїздок для інтерв'ювання свідків та жертв у конфлікті на Сході України. Але кількість опитаних збільшилась завдяки опануванню технічних засобів для інтерв'ювання та запису свідчень он-лайн.

За згодою клієнтів вся фактична інформація, була перевірена та введена в стандартизованому форматі у базу даних Центру документування, яка наприкінці року містила 56 310 одиниць інформації (факти / суб'єкти / докази), пов'язані з вчиненням порушень прав людини та воєнних злочинів. Центр документування продовжує працювати в базі даних OpenEvSys, яка методологічно була розроблена саме з метою документування порушень прав людини під час конфлікту.

Було пройдено аудит системи документування порушень прав людини. За рекомендацією експерта база даних була перенесена на хостинг Microsoft Azure. Однієї з суттєвих переваг стала можливість обробляти та аналізувати масиви big data.

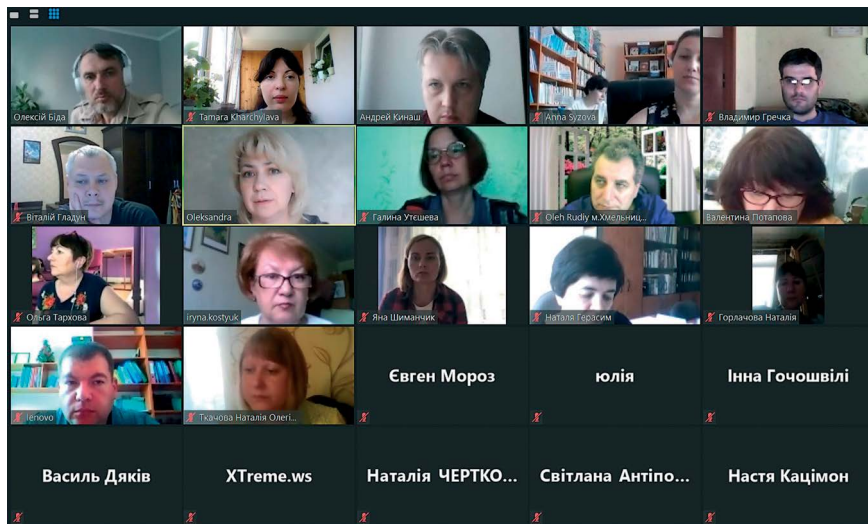
Зібрані дані передаються до Центру стратегічних справ УГСПЛ, де використовуються як доказова база під час судових процесів на національному та міжнародному рівнях. Одночасно ці дані є важливим елементом адвокаційних кампаній, тематичних та тінювих доповідей, предметом обговорення з органами влади та партнерськими НУО. Звіти Центру документування стали частиною доповіді робочої групи ООН щодо використання найманців як засобу порушення прав людини.

Нашими зусиллями було здійснено переклад книги «Пошук правди. Елементи створення ефективної комісії правди».

► <https://helsinki.org.ua/articles/vidbuvsia-pershyy-vebinar-dlia-vchyteliv-yak-vykladaty-okremi-pytannia-shchodo-zbroynoi-ahresii-rf/>

Експерти ЦД УГСПЛ прийняли участь у численних конференціях та просвітницьких заходах, присвячених різним аспектам Перехідного Правосуддя.

► <https://helsinki.org.ua/articles/perehidne-pravosuddia-dlia-studentiv-shcho-vvychaly-uprodovzh-4-misiachnoho-praktykumu-v-uhspil/>

Перехідне правосуддя для студентів. Що вивчали упродовж 4-місячного практикуму в УГСПЛ?

5 вересня на Фестивалі думок у Северодонецьку експерти УГСПЛ та учасники фестивалю дискутували за темою «Коли я виросту, теж піду на війну: як розірвати це хибне коло?». Основним питанням дискусії стало «Право на правду»: чи потрібно викладати спірні та дражливі питання історії у школі?. Спікерами на заході були Олексій Біда, керівник Центру документування УГСПЛ, та Олександра Козорог, вчитель-методист. Модерувала захід Валентина Потапова, керівниця освітнього напрямку УГСПЛ.

► <https://helsinki.org.ua/articles/nashi-dity-maiut-pravo-znaty-vsiu-pravdu-pro-rosiysku-ahresiiu-na-skhodi-persh-za-vse-pro-te-shcho-viyna-tse-bil-i-strazhdannia-konkretnykh-liudey/>

► <https://helsinki.org.ua/articles/ukrainski-pedahohy-maiut-velykyy-potentsial-dlia-myrobuilduvannia-ta-vprovadzhennia-perekhidnoho-pravosuddia-pidsumky-kruhloho-stolu-pravozakhysnykiv-ta-osvitiian/>

► <https://helsinki.org.ua/articles/opryliudneno-zvit-dokaz-hibrydnoi-okupatsii-rosiieiu-shakhtars-koho-mista-kadiivka-stakhanov/>

Центр здійснює польові та пілотні дослідження, пропонуючи власні аналітичні матеріали або зроблені в співпраці з іншими організаціями.

Центр документування продовжує історіографію подій гібридного збройного конфлікту в Україні. Серію видань «Місто, з якого почалася війна» продовжено двома новими звітами: «Кадіївка: назву змінено, окупація триває»

та «Довжанськ: бронетехніка транзитом з Росії «на Київ»

- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/zvit-uhsp-rykordonny-sverdlovsk-z-2016-roku-dovzhansk-stav-pershym-zafiksovanym-punktom-perekydannya-v-ukrainu-rosiyskoi-viyskovo-tekhniky-na-kyiv/>
- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/do-6-richnytsi-zvil-nennia-slov-ians-ka-opryliudneno-zvity-iaki-dovodiat-vidpovidal-nist-hirkina-za-zlochyny-okupatsii/>

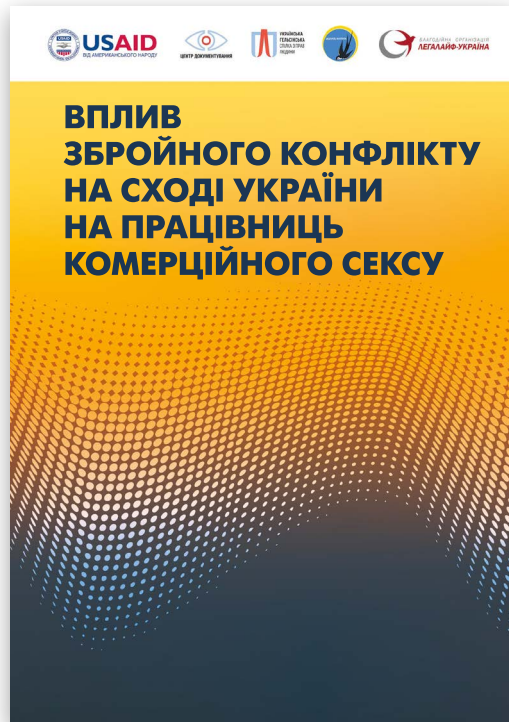
В цьому році наші партнери з Коаліції «Справедливість заради миру на Донбасі» опублікували довгоочікувану другу частину звіту про події 2014 року у Слов'янську «Місто, з якого почалася війна». Спільно було проведено низку презентацій як в самому Слов'янську так і в інших містах України

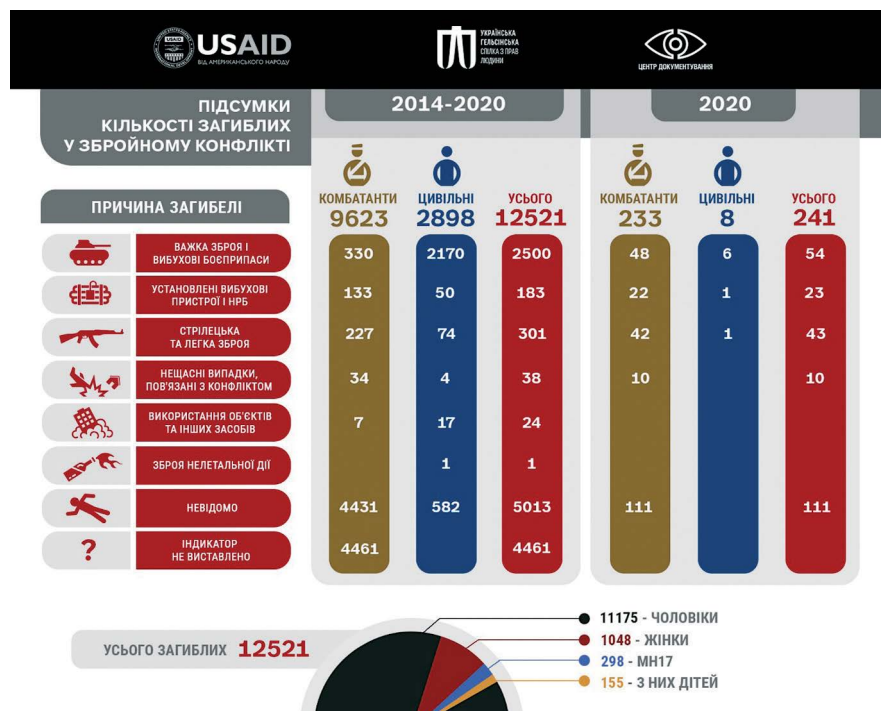
► <https://helsinki.org.ua/articles/uhspl-razom-z-bo-lehalayf-ukraina-prezentuvaly-doslidzhennia-vplyv-zbroynoho-konfliktu-na-skhodi-ukrainy-na-pratsivnyts-komertsiynoho-seksu-foto/>

На початку року, спільно з профільними організаціями, було презентовано дослідження «Вплив збройного конфлікту на Сході України на працівниць комерційного сексу».

Центром Документування ведеться підтримка та оновлення інтерактивного ресурсу УГСПЛ - «Мапа пам'яті». На ній візуалізована база даних 12 521 ідентифікованих осіб, загиблих під час збройного конфлікту.

► <https://memorialmap.org/>

Судовий захист

Михайло Тарахало,
керівник департаменту
правового захисту УГСПЛ

Катерина Науменко

ГОЛОВНИМ НАПРЯМКОМ ДІЯЛЬНОСТІ Центру стратегічних справ УГСПЛ в 2020 році залишався супровід більш ніж 200 стратегічних справ на національному, європейському і міжнародному рівнях. Більш ніж 100 справ стосується конфлікту на сході України, 31 справа по проекту ЛЖВ, більше 20 справ по захисту активістів.

СХІД УКРАЇНИ

В рамках проекту надання допомоги мирним громадянам, постраждалим в ході проведення антитерористичної операції на Сході України за 2020 рік, правова допомога постраждалим надавалася в наступних напрямках:

- **юристи ЦСС підготували** правові позиції до Європейського суду з прав людини у справах, які були комуніковані судом. Дані справи стосуються незаконних затримань, катувань, позасудових страт українських військовослужбовців у період 2014-2015 роках;
- **надіслано заяви до ЄСПЛ** із вимогою вжити невідкладних заходів щодо незаконного утримання цивільних осіб на окупованій території представниками НЗФ;
- **подані скарги до ЄСПЛ** від осіб, яких було звільнено з полону у грудні 2019 року;
- **супроводження 12 справ** постраждалих за позовами щодо компенсації за зруйноване на Сході України майно у судах національних інстанцій та подано 15 нових заяв до Європейського суду з прав людини;
- **супроводження 3 нових справ** щодо поранення мирних громадян на Сході України в національних правоохоронних органах та Європейському суді з прав людини;
- **супроводження 7 справ** постраждалих внаслідок мобілізації майна українськими військовими у судах національних інстанцій.
- **супроводження справи** щодо відшкодування моральної та матеріальної шкоди, завданої внаслідок руйнування майна, спричинення поранення та загибелі цивільної постраждалої внаслідок вибуху складів боєприпасів в м. Сватове у судах національних інстанцій.
- **супроводження 5 справ** щодо отримання пораненими цивільними громадянами статусу людини з інвалідністю внаслідок війни;

- **супроводження 1 справи** щодо перерахування розміру пенсії, по якому винесено рішення щодо зобов'язання перегляду розміру пенсії;
- **супроводження справи** щодо зобов'язання складення акту про визначення та відшкодування збитків власнику земельної ділянки, за результатами розгляду якої судом визнано незаконною відмову в складенні акту та зобов'язано повторно розглянути заяву щодо складення акту.

Протягом 2020 року було надано правову допомогу як на національному рівні, так і в ЄСПЛ у справах:

- підприємця із [Докучаєвська Олександра Ахунзянова](#), якого було видворено указом Захарченка;
- політичного в'язня РФ [Олександра Марченка](#), якого незаконно затримали в «ДНР» та передали ФСБ;
- цивільного [Олександра Лобуря](#), який досі перебуває у «ДНР»;
- власника регіонального видавництва у Луганській області, яке було захоплено представниками НЗФ;
- звільненого полоненого [Сергія Робака](#);
- медсестри [Марини Чуйкової](#), яка більше року була у полоні НЗФ ДНР.

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЖВ ПРЕДСТАВНИКІВ КЛЮЧОВИХ СПІЛЬНОТ ЛЖВ ТА ОСІБ, ХВОРИХ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ.

Протягом 2020 року здійснювалася підтримка 31 справа в рамках проекту «Розвиток правової мережі для захисту прав людей, які живуть з ВІЛ/СНІД, представників ключових спільнот ЛЖВ та осіб, хворих на туберкульоз». У 2020 році на національному рівні було ініційовано 7 справ, кількість ініційованих стратегічних справ у ЄСПЛ у 2020 році - 2. [ЄСПЛ визнав порушення Україною ст.3 Конвенції по одній справі, в якій заявнику не надавали антиретровірусну терапію в Київському СІЗО. Також](#) ЄСПЛ виніс проміжне рішення, на підставі 39 правила Конвенції, у справі, де заявниця відбуває покарання на непідконтрольній території. Суд вказав Росії і Україні на необхідність вжиття заходів з лікування. Також суд вказав Україні на необхідність вжиття заходів щодо повернення заявниці на підконтрольну територію.

► <https://helsinki.org.ua/articles/sprava-natali-z-shcho-maemo-zaraz-i-shcho-treba-bulo-robyty-shche-vchora/>

Захист прав ЛЖВ на непідконтрольній території. Історія Н.

«Наталя З. є пацієнткою програми замісної підтримуючої терапії з лікування опіоїдної залежності з листопада 2007 року в місті Донецьку. Вона приймала препарат бупренорфіну гідрохлорид.

З початком АТО/ООС Наталя З. перемістилася до міста Вінниця і зареєструвалася, як ВПО.

В листопаді 2017 року Наталя З. вирішила поїхати до мами в місто Донецьк.

05.11.2017 року Наталя З. перетнула лінію розмежування на КПВВ «Оленівка». На блок пості т.зв. ДНР її затримали представники т.зв. ДНР за підозрою в незаконному переміщенні наркотичних речовин.»

Авocat Центру Стратегічних Судових справ (ЦСС) Української Гельсінської спілки з прав людини Євген Чекар'юв прокоментував ситуацію щодо вирішення проблематики захисту прав вразливих груп населення України, зокрема ВІЛ-позитивних ув'язнених, під час пандемії COVID-19.

► <https://helsinki.org.ua/articles/yak-vyrishyty-problemu-zakhystu-prav-i-zdorov-ia-uv-iaznennykh-uprodovzh-pandemii-covid-19/>

ЗАХИСТ АКТИВІСТІВ

Було надіслано дві заяви до ЄСПЛ по справі щодо неефективного розслідування трьох послідовних насильницьких нападів на активіста, два з яких були замахами на вбивство, та кампанії за участі високопосадовців з метою притягнення до відповідальності заявника за самозахист під час останнього нападу. Друга заява стосується відсутності ефективного розслідування трьох насильницьких нападів на активіста та притягнення заявника до кримінальної відповідальності за самозахист під час третього нападу.

Ще одна скарга була надіслана до ЄСПЛ у справі Михайлика Олега. Клієнт є громадським діячем та активістом, публічно виступав проти незаконних забудов зелених зон міста, неодноразово критично висловлювався у бік органів місцевої влади, мав намір балотуватись у мери міста. У 2018 році на життя заявника було скоєно замах – невідомі особи нанесли йому вогнепальне поранення в область серця і зникли на транспортному засобі. За фактом замаху було відкрите кримінальне провадження, яке, втім, не було ефективним. Станом на сьогодні воно зупинене через відсутність важливого речового доказу – кулі, яку в ході операції було вилучено у Мюнхені, і яка знаходиться на території ФРГ й до сьогодні.

У 2020 році було надіслано заяву до ЄСПЛ з приводу ще однієї справи нападу на активіста. Сергієнко Станіслав є громадським активістом. У квітні 2017 вдень на клієнта напали два чоловіки і завдали йому тілесних ушкоджень у вигляді колотих ран у обидва стегна. У зв'язку із цим відкрите кримінальне провадження. Однак, не зважаючи на те, що значну частину доказів (відео-матеріали, телефонні номери свідків події тощо) забрав і надав слідству адвокат, розслідування не було ефективним і винні особі досі не покарані.

Ще одна скарга до ЄСПЛ була надіслана у справі Новохатька Всеволода. Клієнт є журналістом та громадським активістом, його діяльність пов'язана із розслідуванням корупційних злочинів, незаконних забудов вулиць у м. Дніпро. У травні 2018 року на клієнта скоєно напад біля його власного будинку. Попередньо у цей день він домовлявся із начальником УПП області про особисту зустріч для передачі документів, які підтверджували незаконну забудову кіосками однієї з вулиць міста. Під час нападу клієнтові було завдано легких тілесних ушкоджень та викрадено флеш-накопичувач. Клієнт одразу ж звернувся до органів національної поліції, однак розслідування його справи було неефективним – існували періоди безпідставної бездіяльності, затримки у проведенні слідчих дій призвели до неможливості одержання окремих доказів або значного зниження ефективності таких дій (не було вилучено відео з камер відеоспостереження, фотороботи були складені, а сусіди – допитані лише через пів року після нападу тощо).

Остролуцький проти України

Гиря проти України

Максимчук проти України

Байло проти України

Старенький та інші проти України

ЦІКАВІ СПРАВИ

У липні 2014 та у січні 2015 року у ДУ «Інститут серця МОЗ» клієнту було проведено операції на серці у зв'язку із інфарктом. Операції проведено на платній основі. Після першої операції клієнт мав ускладнення - почали відмовляти нирки (відновили роботу через 7 днів), погіршився зір, погіршилась чутливість у ногах та грудях, рани довго гоїлись, з того часу періодично він має напади гіпертонії, почала прогресувати енцефалопатія. Реабілітація після другої також була важкою. Вважаючи, що медична допомога не була надана йому належним чином, він звернувся із листом до МОЗ. Після проведення клініко-експертних оцінок якості надання медичної допомоги з'ясувалось, що клієнт не потребував хірургічного втручання, а діагноз «інфаркт міокарда» не підтверджено. У зв'язку із цим, до ЄСПЛ направлено скаргу.

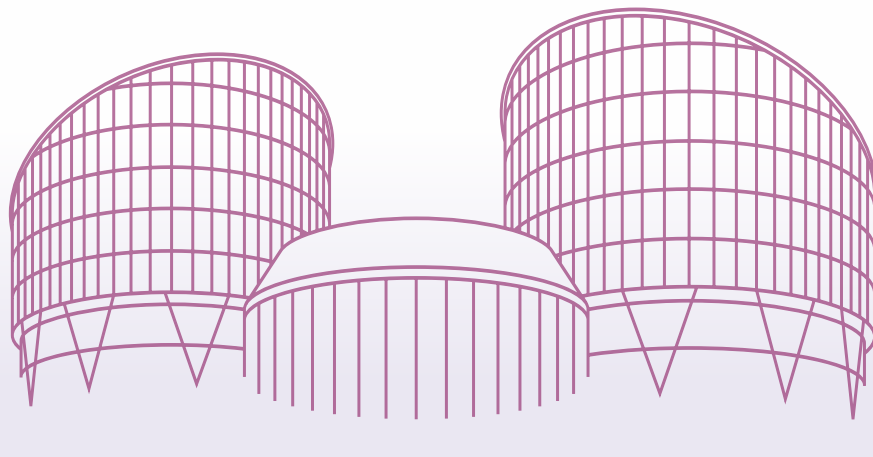
Заявник є малолітньою дитиною 6 років, у зв'язку з генетичним захворюванням - [спінальною м'язовою атрофією](#) Вердінга-Гоффмана – не ходить, не сидить і не їсть самостійно, потребує постійного догляду. Це рідкісне нервово-м'язове захворювання спричинено генетичним дефектом, внаслідок чого сигнал від нейронів слабшає і не потрапляє до м'язів спини, ніг, частково рук, які поступово атрофуються. В Україні СМА визнано рідкісним захворюванням, проте, національного клінічного протоколу лікування СМА немає, як і державного реєстру хворих. Скарга полягає в порушенні права дитини на медичну допомогу, що становить загрозу для життя, а також в жорстокому та нелюдському поводженні з обома заявниками.

Справа стосується нещасного випадку на комунальному підприємстві внаслідок якого загинула дружина заявника та неефективності кримінального розслідування, внаслідок чого тривалий час дружина заявника перебувала у статусі обвинуваченої посмертно. До ЄСПЛ відправлено відповідь на зауваження уряду.

Заявнику, засудженому до довічного позбавлення волі, було відмовлено в переведенні в колонію, що була ближче до місця проживання його матері та рідних. Прохання заявника про переведення в іншу колонію, що розташована ближче до місця його проживання до засудження, де проживали його мати та родина, було проігноровано Державною пенітенціарною службою України та національними судами, на його думку, у зв'язку з тим, що він активно оскаржував неправомірні дії щодо нього представників пенітенціарної служби, які побили його та забрали майно в ході пожежі в Сокальській виправній колонії №47.

Справа 16 заявників, засуджених до довічного позбавлення волі, які поскаржилися до національних органів на масове побиття їх під час перевезення з Сокальської виправній колонії № 47 в 2012 році, коли там сталася пожежа, а також заволодіння їх майном, неналежні умови перевезення та ненадання належної медичної допомоги.

ВИГРАНІ СПРАВИ В ЄВРОПЕЙСЬКМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Сілі
проти
України

У 2020 році ЄСПЛ постановив рішення, у якому констатував порушення статті 3 Конвенції в частині відсутні в Україні ефективної процедури дострокового звільнення довічно засуджених. Дане рішення посилює висновки Суду, викладені у рішенні «Петухов проти Укарїни № 2».

Борзих
проти
України

Справа стосується порушення тримання заявника під вартою в Черкаському та Київському слідчих ізоляторах загальною тривалістю у 2 роки 8 місяців та 19 днів, а також надмірної тривалості тримання заявника під вартою під час досудового розслідування протягом 9 місяців та 8 днів, відсутність ефективної процедури оскарження законності призначення запобіжного заходу у вигляді тримання в СІЗО. ЄСПЛ оголосив прийнятними відповідно до статті 3 та пункту 3 статті 5 Конвенції скарги першого Олексія Борзих, щодо умов утримання його в київському СІЗО та відсутності відповідних і достатніх причин для його попереднього ув'язнення.

Гончарук
проти
України

Зазначена справа стосується нелюдського та такого що принижує честь та гідність людини поводження із Заявником уповноваженими особами Київського СІЗО та Старобабаниської виправної колонії. Порушення полягає у ненаданні та перериванні у наданні Заявникові антиретровірусних препаратів, необхідних для підтримання його здоров'я, а також у непроведенні відповідних аналізів, медичних досліджень, необхідних для ефективного та своєчасного прийняття рішення щодо лікарських призначень, лікування супутніх хвороб, ефективної боротьби з ВІЛ. Суд постановив, що заява розкриває порушення статті 3 Конвенції через неадекватну медичну допомогу під вартою та призначив компенсацію..

Распрякін проти України

Антонюк проти України

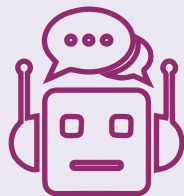
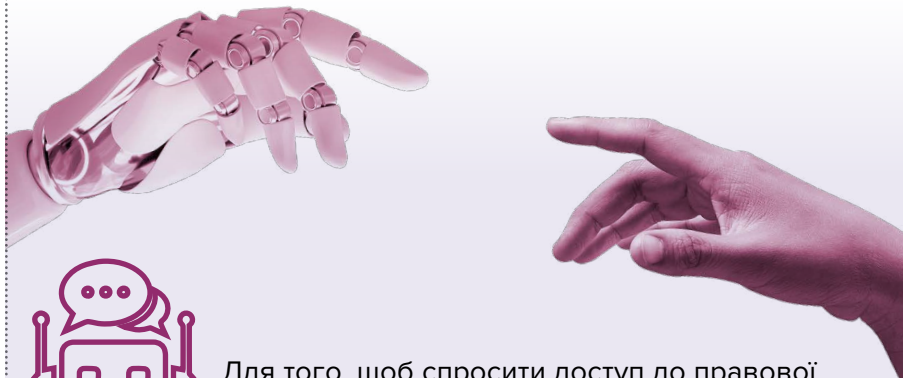

Гордус проти України

У справі суд постановив, що мало місце порушення статті 3 Конвенції через умови утримання заявника в Кіровоградському СІЗО. Також суд постановив, що мали місце порушення пункту 1 та 3 статті 5 Конвенції через свавілля його тримання під вартою з 4 листопада по 13 грудня 2011 року та з 5 серпня по 3 вересня 2012 року, а також через відсутність відповідних та достатніх причини його тримання під вартою та призначив компенсацію.

Заявник скаржився щодо жорстокого поводження з боку міліції, неефективного розслідування відповідних тверджень та несправедливості кримінального провадження проти заявника. Суд постановив, що мало місце порушення статті 3 Конвенції.

Заявник був заарештований за підозрою у причетності до торгівлі наркотиками та допитаний за відсутності адвоката. Щоб отримати від нього самовикривальні заяви, поліцейські впродовж дванадцяти годин надягали його наручниками на радіатор; били його кулаками та кийками та інше. Також заявник скаржився на тривалість попереднього ув'язнення. Європейській суд визнав порушення та призначив компенсацію.

Для того, щоб спросити доступ до правової допомоги людям в умовах пандемії, в 2020 році експертами УГСПЛ були створені

- **бот**, який, на підставі даних користувача, формує текст заяви в суд про стягнення аліментів
- бот, що формує заяву про стягнення заборгованості по пенсії ВПО і особам, що мешкають на непідконтрольній території

Бот функціонує:

 @Pensionuabot web.telegram.org/#/im?p=@Pensionuabot

 www.messenger.com/t/108267534228372

 www.facebook.com/Pensionuabot

Мережа громадських приймалень

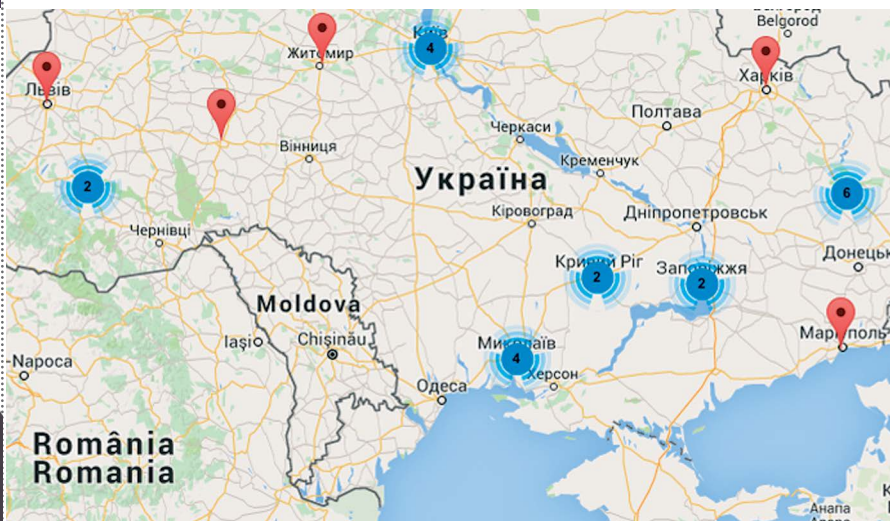

Максим Щербатюк,
керівник департаменту
правової допомоги УГСПЛ

Наталія Козаренко,
заступник керівника
департаменту правової
допомоги УГСПЛ

Громадські приймальні УГСПЛ – найбільша в Україні мережа правозахисних організацій, діяльність яких спрямована на допомогу людям у захисті їхніх прав та досягненні позитивних змін у сфері прав людини.

Метою діяльності приймалень є:

- **надання** безоплатної правової допомоги (як консультацій, так і представництво в судах), особливо у ситуаціях, які стосуються порушень прав людини.
- **проведення** інформаційно-просвітницьких заходів для підвищення рівня правових знань та правової культури населення;
- **сприяння** здійсненню позитивних змін у сфері прав людини – як на локальному, так і на всеукраїнському рівнях.

Приймальні працюють за єдиними стандартами діяльності щодо обліку звернень і консультацій, порядку та процедур діяльності, а також мають стандарти якості надання правової допомоги.

В 2020 році мережею ГП УГСПЛ була надано 13020 консультацій. Хоча 2020 рік видався досить непростим для роботи мережі – обмеження, пов'язані з епідемією суттєво вплинули на зміну форматів роботи.

За результатами звернень юристи мережі підготували 575 процесуальних документів, у 238 випадках представляли інтереси клієнтів в судах. Крім того, були підготовлені та направлені 647 звернень на користь наших клієнтів в державні установи.

Через неправильний підрахунок одинока мати в Торецьку півроку не отримувала належну їй соцдопомогу. Втрутилися юристи УГСПЛ

► <https://helsinki.org.ua/articles/chez-nepravyl-nyy-pidrakhunok-odynoka-maty-v-torets-ku-pivroku-ne-otrymuvala-nalezhnu-iy-sotsdopomohu-vtrutylysia-iurysty-uhspl/>

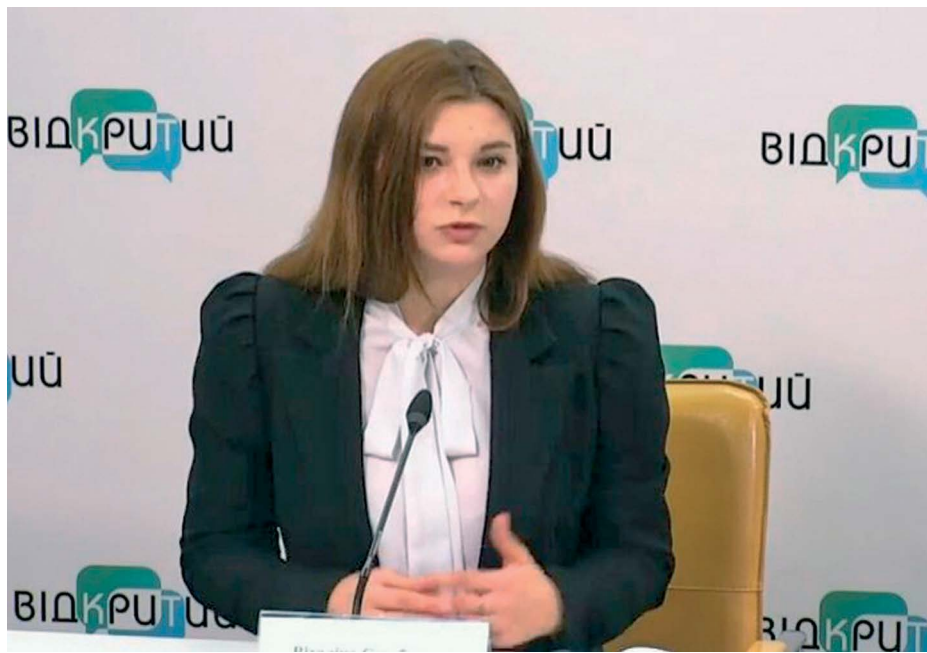
- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/pereselenets-z-luhanshchyny-vs-pensynnyy-fond-iaak-cholovik-vyhrav-sud-ta-maie-otrymaty-nevyplachenu-pensiiu-za-mayzhe-shist-rokiv/>

- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/dyskryminatsiynnyy-taryf-pereselentsi-zvernulysia-do-sudu/>
- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/vymushena-pereselenka-dovela-u-sudi-zalyshyla-sviy-dim-vnaslidok-zbroynoi-ahresii-rf/>

- ▶ <http://sich-pravo.org/problems-pereselentsiv-z-okupovanyh-terytorij-derzhava-gasyt-pozhezhi/>

Переселенець з Луганщини VS Пенсійний Фонд: як чоловік виграв суд та має отримати невиплачену пенсію за майже шість років

Дискримінаційний тариф: переселенці звернулися до суду

83 звернення були підготовлені та направлені до міжнародних інстанцій.

Серйозним викликом в 2020 році стало те, що навіть на 6-у році збройної агресії РФ на сході країни, невирішеними залишилися системні недоліки національного законодавства у сфері захисту прав осіб, що постраждали від збройного конфлікту, зокрема внутрішньо переміщених осіб. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 року №909-р була схвалена Стратегія інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року. Актуальність цього документа не викликала сумнівів, адже в умовах вимушеного переселення люди не повинні залишатися сам на сам зі своїми проблемами. Тим більше, що держава від початку конфлікту декларувала усіляку підтримку та сприяння у вирішенні проблем ВПО, а сам документ корелювався з окремими міжнародно-правовими актами гуманітарного права, які ратифікувала Україна.

За період 1 січня – 31 грудня 2020 р. зафіксовано 4554 звернення від ВПО, мешканців приймаючих громад та непідконтрольних Україні територій Донецької, Луганської областей.

За звітний період можна відзначити збільшення порівняно із попередніми періодами звернень щодо пенсійного законодавства та проблем, пов'язаних із виплатами соціальної допомоги та компенсацій. Такі звернення вже протягом декількох років складають найбільшу кількість, але у другому півріччі проекту ці звернення склали 29,3% від загальної кількості, що на 6,6% більше за попередній період.

Серед проблем, які піднімаються в цих зверненнях, залишаються питання відновлення пенсійних і соціальних виплат ВПО. Це проблема, яка у свій час була піднята у зразковій справі Верховного суду України щодо виплат пенсій переселенцям і залишається не вирішеною на рівні законодавства.

ПРОВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКИХ ЗАХОДІВ – ВАЖЛИВА ЧАСТИНА РОБОТИ МЕРЕЖІ ГРОМАДСЬКИХ ПРИЙМАЛЕНЬ УГСПЛ

В 2020 році були проведені 749 інформаційних та просвітницьких заходів, присвячених правам людини. Це дало можливість донести інформацію стосовно захисту прав людини до великої кількості людей. Заходи проводилися в різних форматах – семінари, «круглі столи», інформаційні сесії, вуличні акції та громадські експертизи нормативних документів. На сторінках приймалень УГСПЛ розміщуються роз'яснення новел законодавства, алгоритми захисту прав людини. В середньому кожен публікацію дивиться до 300 осіб, а найактуальніші статті мали більше 35 000 переглядів.

► <https://helsinki.org.ua/articles/pravozakhysnyky-prezentuvaly-analitychnyy-ohliad-reabilitatsiia-zherty-konfliktu-shcho-mozhe-zaproponuvaty-hromada-sum-ta-sums-ka-oblast/>

- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/oseredok-zakhyshchenosti-do-pryymalen-uhsp-l-u-2020-mu-zvernulosia-ponad-dvi-tysiachi-pereselentsiv/>

- ▶ <http://sich-pravo.org/kompensatsiya-za-zrujnovane-zhytlo-na-donbasi-mify-ta-realnist/>

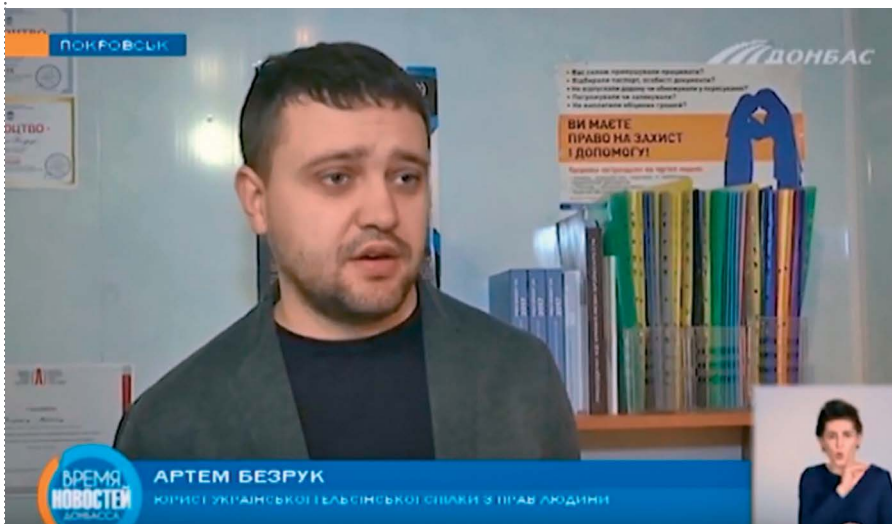
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=3LkklxX8eEQ&feature=youtu.be>

- ▶ <https://www.facebook.com/ugspl.kramatorsk/posts/864873267378852>

- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/mariia-ihnatushyna-bo-100-zhyttia-zbilshennia-vyhranykh-sudovykh-keysiv-shchodo-zakhystu-prav-predstavnykiv-urazlyvykh-hrup-a-takozh-informatsii-a-pro-nykh-v-zmi-bude-posyliuvaty-virus-liudey-v-te-shch/>

- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/za-zapytom-advokata-uhsp-l-provedeno-monitorynh-dotrymannia-prav-khvorikh-z-opioidnoiu-zalezhnistiuiaki-ie-uchasnykamy-prohramy-zpt-u-mykolaivskiy-oblasti/>

“Осередок захищеності”: до приймалень УГСПЛ у 2020-му звернулося понад дві тисячі переселенців

В Медіа центрі «Відкритий» відбулася прес конференція «Компенсація за зруйноване на Донбасі житло: міфи та реальність» за участі юристки громадської приймальні УГСПЛ у м. Дніпро Ксенії Онищенко.

Круглий стіл для представників приймальних комісій, що працювали в центрах «Донбас України»

Не менш важливим напрямком роботи мережі приймалень УГСПЛ є надання допомоги людям, які живуть з ВІЛ/СНІД, представникам ключових спільнот ЛЖВ та особам, хворим на туберкульоз. Протягом 2020 року до нас звернулися **2874 особи**.

Марія Ігнатушина (БО «100% Життя»): «Виграні судові кейси посилюють віру уразливих груп, що захищати свої права не тільки можливо, а й необхідно»

За запитом адвоката УГСПЛ проведено моніторинг дотримання прав хворих з опіоїдною залежністю, які є учасниками програми ЗПТ, у Миколаївській області

► <https://helsinki.org.ua/articles/advokaty-uhspl-prodovzhuiut-zakhyst-prav-vil-u-viaznykh-pid-chas-pandemii-covid-19/>

Адвокати УГСПЛ продовжують захист прав ВІЛ+ у'язвених під час пандемії COVID-19

► <https://helsinki.org.ua/articles/yak-peretvority-efekt-metelyka-na-bumeranh-abo-iak-pravozakhysna-grupa-sich-zakhyshchaie-prava-vil-pozytyvnykh-liudey/>

Як перетворити ефект метелика на бумеранг, або як Правозахисна група «СІЧ» захищає права ВІЛ-позитивних людей

► <https://helsinki.org.ua/articles/yakshcho-ne-diiaty-v-pevnyy-moment-mozhe-staty-zanadto-pizno-komentar-uhspl-shchodovyhranoho-sudovoho-keysu-proty-rishennia-rivnens-koi-mis-krady/>

«Якщо не діяти – в певний момент може стати занадто пізно». Коментар УГСПЛ щодо виграного судового кейсу проти рішення Рівненської міськради

ЗАХИСТ ПРАВ ПРАВОЗАХИСНИКІВ – ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМОК РОБОТИ МЕРЕЖІ ЮРИСТІВ УГСПЛ.

В 2020 році була опублікована доповідь «Становище активістів та правозахисників». Розглянуто ключові проблеми, з якими стикаються правозахисники та громадські активісти, наведено окремі випадки переслідувань правозахисників та громадських активістів, зокрема, кримінального, цивільного та адміністративного переслідування, погроз, випадків фізичного насильства (включаючи вбивства, побиття і пошкодження майна), стеження і дискредитаційних кампаній.

В 2020 році було зафіксовано 1806 звернень активістів та правозахисників до приймалень.

► <https://helsinki.org.ua/articles/ya-komus-neuhodnyy-aktyvistu-z-cherkashchyni-pidpaly-kamaz-cherez-zakhyst-stavkiv/>

«Я комусь неугодний»: активісту з Черкащині підпалили КамАЗ через захист ставків

► <https://helsinki.org.ua/articles/nova-profspilka-z-chym-pov-iazani-pohrozy-na-adresu-koordinatora-prymal-ni-uhsp/>

Нова профспілка. З чим пов'язані погрози на адресу координатора приймальні УГСПЛ

- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/yak-politsiia-ta-prokuratura-dnipra-ta-oblasti-vzhe-dva-roky-sabotuiut-rozsliduvannia-napadu-na-aktyvista/>
- ▶ <https://helsinki.org.ua/articles/chyhyrinskyj-rayon-proti-mil-iardera-yak-aktyvisty-zablokuvaly-shkidlyve-budivnytstvo/>

Як поліція та прокуратура Дніпра та області вже два роки саботують розслідування нападу на активіста

Громада проти мільярдера. Як активісти Чигиринського району заблокували шкідливе будівництво. Села Рацеве та Яснозір'я розташовані в одній області – Черкаській, та навіть одному районі – Чигиринському. Між ними – лише 100 кілометрів. Але об'єднує ці населені пункти не тільки цей факт. Мешканці обох сіл уже кілька років борються проти будівництва птахофабрик, які планувала відкрити компанія «Миронівський хлібопродукт» на їхніх територіях.

Екологічно шкідливе будівництво вони врешті зупинили. Чи надовго – не відомо. Наслідки – кілька років боротьби, напади та декілька кримінальних справ, які тривають досі.

Боротися проти агропромислового гіганта місцевим активістам допомагає Черкаська приймальня УГСПЛ та ГО «Екодія».

Максим Тимочко,
юрист УГСПЛ

Анастасія Мартиновська,
юрист УГСПЛ

► https://helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/Web_Okupation_Crimea_ukr_A4.pdf

ПРАВОВІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З АНЕКСІЄЮ КРИМУ

В 2020 році ЦСС УГСПЛ продовжував підтримку та ведення справ щодо порушення прав на окупованій території Кримського півострову. Загалом у веденні Центру 53 справи та більше 75 клієнтів.

По 25 справах протягом 2020 року було підготовано та подано до Європейського суду з прав людини оновлення інформації щодо стану справ.

У січні 2020 року було презентовано аналітичне дослідження експертів УГСПЛ «Окупація Криму: без знаків, без імен, ховаючись за спинами цивільних», яке стосувалося серйозних порушень міжнародного гуманітарного права Збройними силами РФ під час активної фази окупації Кримського півострову в лютому – березні 2014 року.²

Спільно з Прокуратурою Автономної Республіки Крим та міста Севастополя було підготовано повідомлення до МКС стосовно системного переслідування журналістів Російською Федерацією на тимчасово окупованій території АР Крим та міста Севастополя. У вказаному повідомленні зокрема наведено факти на підтвердження політики окупаційної влади направленої на знищення незалежної журналістської діяльності на території Кримського півострову.

В вересні 2020 року Українська Гельсінська спілка з прав людини разом з Представництвом Президента України в Криму та правозахисною організацією «КримSOS» [презентували телеграм чат-бот](#) – CrimealsUAbot (t.me/CrimealsUaBot) – для громадян, які мешкають на території тимчасово окупованого Кримського півострова, для отримання типових відповідей

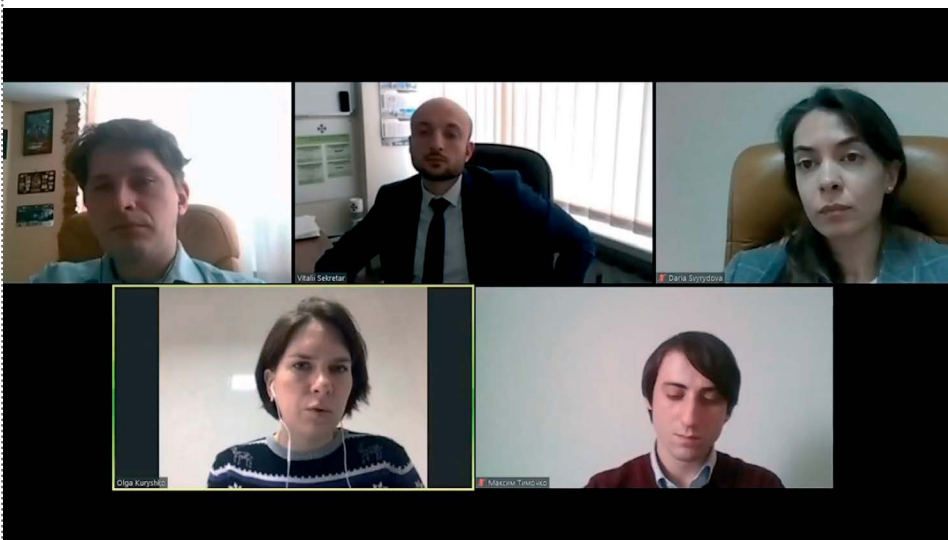
² <http://www.ppu.gov.ua/ru/pro-doslidzhennya-okupatsiya-krymu-bez-znakiv-bez-imeni-hovayuchys-za-spynamy-tsyvilnyh/>

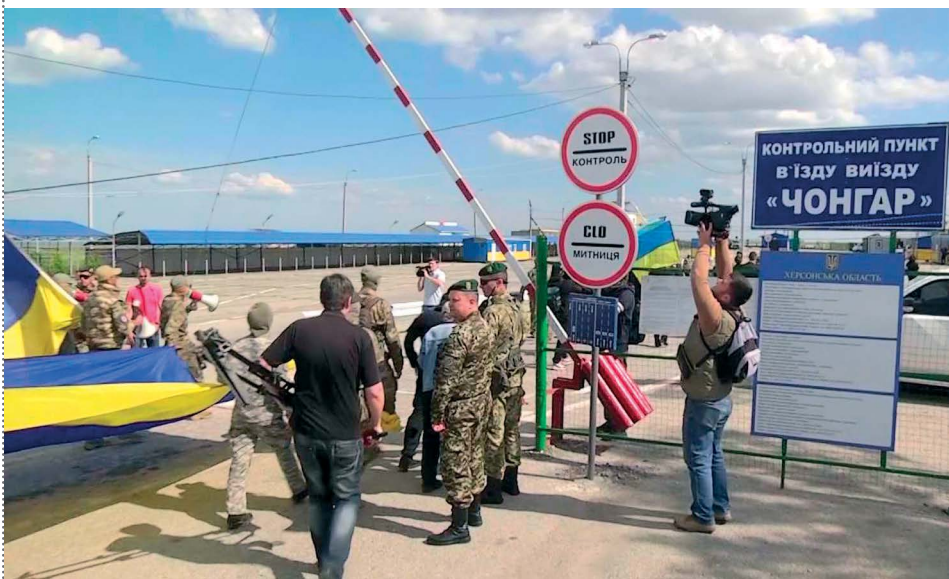
з найбільш розповсюджених питань, таких як оформлення паспортних документів, реєстрації фактів народження/ смерті, які відбулися на тимчасово окупованій території, та найактуальніших процедурах перетину адміністративної межі через КПВВ.

Також, протягом травня-вересня 2020 року юристи УГСПЛ спільно з Представництвом Президента України в АР Крим розробили концепцію дистанційного нотаріату для покращення доступу цивільного населення тимчасово окупованої території до нотаріальних послуг. Наразі ведуться переговори з ключовими стейкхолдерами щодо імплементації ідей, викладених в концепції, в національне законодавство України.

В травні 2020 року [відбувся онлайн-брифінг](#) на тему: «Як захистити право власності на землю в тимчасово окупованому Криму», під час якого юрист УГСПЛ Максим Тимочко зазначив, що ми рекомендуємо громадянам починати збирати документацію, визначати вартість земельної ділянки станом на сьогодні, інформувати нас про такі випадки, щоб ми могли допомогти з судовими процесами. Юристи УГСПЛ підготували [роз'яснення наслідків](#) такого указу Президента РФ № 201 від 20 березня 2020 року.

Протягом 2020 року юристи УГСПЛ постійно консультували та надавали юридичну підтримку за фактами порушень прав людини мешканців окупованого півострову через введення карантинних обмежень у зв'язку з КОВІД. Зокрема, юристами було підготовано [алгоритм дій](#) щодо перетину адмінмежі з Кримом під час пандемії.

Як захистити право власності на землю в окупованому Криму

20 березня 2020 року указом Президента РФ № 201 розширено перелік прикордонних територій, на яких іноземним громадянам та особам без громадянства заборонено мати у власності земельні ділянки. До складу таких територій включено більшість районів на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь.

РИЗИКИ ЗАСТОСУВАННЯ УКАЗУ

Якщо у власності особи є майно, яке в силу Указу не може їй належати, це майно має бути відчужене власником протягом року з моменту виключення права власності на майно. Якщо власник цього не зробить, ділянка може бути вилучена примусово на підставі рішень окупаційних судів. Крім того, датою володіння земельною ділянкою окупаційна влада визначила 20 березня 2021 року.

НА КОГО ПОШИРЮЄТЬСЯ ДІЯ УКАЗУ?

- громадян України, які проживали на території Криму до окупації або проживають там досі, але не отримали паспортний документ окупаційної влади та мають у власності земельні ділянки на території АР Крим та міста Севастополь
- громадян України, які ніколи не проживали в Криму, не мають там реєстрації, але мають у власності земельні ділянки, розташовані на території АР Крим чи міста Севастополь
- іноземці (окрім громадян РФ), які набули права власності на земельні ділянки на території АР Крим чи міста Севастополь відповідно до законодавства України

ЯК ЗАХИСТИТИ СВОЇ ПРАВА?

- Зібрати документи, які підтверджують право власності відповідно до законодавства України та які підтверджують процедуру вилучення ділянки окупаційною владою
- Звернення до українських органів правопорядку з повідомленням про факт вилучення земельної ділянки в прокуратуру АР Крим з метою реєстрації кримінального провадження за фактом вчинення кримінального правопорушення на території тимчасово окупованого Криму
- Співпраця з прокуратурою АР Крим для направлення матеріалів до Офісу Прокурора Міжнародного кримінального суду для проведення розслідування по ситуації в Україні. Дія окупаційної влади є воєнним злочинним згідно ст. 8 Римського Статуту.
- Направлення індивідуальних скарг до Європейського суду з прав людини, оскільки держава-окупант порушує право на мирне володіння майном, гарантоване ст.1 Протоколу 1 до Європейської Конвенції з прав людини.

КОНТАКТИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ КОНСУЛЬТАЦІЙ ТА ЮРИДИЧНОЇ ДОПОМОГИ:

Представництво України в АР Крим
 Для звернень громадян: 73003, м. Херсон, проєкт Ушакова, 42 (пошта): +38(0552)49-59-39
 ✉ zvernenia@ppu.gov.ua
 ☎ 0 800 502 192
 @ppuark
 facebook.com/ppu.gov.ua

Прокуратура Автономної Республіки Крим (м. Київ)
 Для звернень громадян: 03150, м. Київ, вул. Ділова, 24 (центральний офіс та адреса для листувань), м. Херсон, вул. Криванчука, 69 (3 поверх)
 ✉ zvern01@ark.gov.ua
 ☎ прокуратура Автономної Республіки Крим (вт.-чт. з 10:00 до 13:00)
 ☎ ☎ ☎ 044 596 73 57, 096 700 16 00
 facebook.com/prok.arkym

Українська Гельсінкська спілка з прав людини
 ☎ ☎ ☎ 050 140 25 65, 099 793 64 18 (в робочі дні з 10:00 до 18:00)
 ☎ ☎ 066 883 11 49, в Херсоні (в робочі дні з 10:00 до 18:00)
 ✉ krym.priemnay@gmail.com

CRIMEA SOS Крим SOS
 ☎ 063 077 16 19, 036 031 53 97, 096 684 88 47, 095 560 52 38
 ☎ ☎ 085 277 53 55, в Херсоні
 ✉ krymasos_legal (для тих, хто знаходиться у Криму)
 ✉ help@krymsos.com
 ✉ krymasos.com

Регіональний центр прав людини
 Для звернень громадян: 01054, Україна, Київ, вул. Ярославів Вал, 21Е, оф. 59
 ☎ 044 235 59 10
 ✉ rchr.sev@gmail.com
 ✉ rchr.org.ua

Спецпроекти

Максим Петров,
менеджер з комунікації
УГСПЛ

У 2020 році за підтримки Freedom House в Україні втілювався проєкт «Захист та розширення громадського простору», спрямований на захист прав людини ЛГБТКІ+-спільноти та активістів.

Освітній компонент проєкту був представлений у виді навчальних модулів на тему захисту прав представників ЛГБТКІ+-спільноти та активістів, а також аналізу державної та місцевої політики у сфері захисту прав людини ЛГБТКІ+. У першому взяли участь 21 юрист та адвокат, у другому – 16 активістів ЛГБТКІ+-руху або представників ЛГБТКІ+-організацій.

З метою виконання проєктних завдань було проведене експертне [опитування](#) щодо безпеки мирних зібрань по тематиці ЛГБТКІ+, в якому взяли участь 33 особи. В їх число входять представники ЛГБТ-організацій (ГО «Точка опори», ГО «Інсайт», ГО «Альянс. Глобал», ЗОБФ «Гендер Зед», ГО «Асоціація ЛГБТ «ЛІГА», ГО «Правозахисний ЛГБТ Центр «Наш світ»), правозахисних та моніторингових організацій (Центр громадянських свобод, УГСПЛ, Асоціація УМДПЛ, ГО «Правозахисна Ініціатива»), міжнародних громадських організацій (Freedom House, Amnesty International) міжнародних міжурядових організацій, акредитованих в Україні (ОБСЄ, Консультативна місія ЄС), Національної поліції України, Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, адвокати та активісти.

Беручи до уваги результати опитування, було проведене [дослідження](#) «Безпека мирних зібрань на тему ЛГБТКІ+: проблеми комунікації між організаторами, поліцією та органами місцевого самоврядування», яке вмістило моніторинг ситуації у 6 містах України (Маріуполь, Миколаїв, Одеса, Ужгород, Чернівці, Харків).

В рамках роботи по зміні ставлення правоохоронців до розслідування ЗГН був проведений публічний захід на тему «Чи зміниться ставлення до злочинів на ґрунті ненависті щодо ЛГБТКІ+-спільноти у 2021 році?», де ситуація обговорювалася з точки зору поліцейського, активіста та адвоката.

Крім цього, були проаналізовані лекційні матеріали на тему прав людини, недискримінації та злочинів на ґрунті ненависті, що розташовані на Освітньому порталі Національної поліції України (для діючих поліцейських) і стандарти вищої освіти та навчальні програми Харківського університету внутрішніх справ та Одеського університету внутрішніх справ. За результатами дослідження були напрацьовані рекомендації.

Іншим компонентом проєкту була робота над створенням бази символів ненависті, які інколи використовуються при скоєнні злочинів на ґрунті ненависті (ЗГН). Презентація документу запланована на 2021 рік.

Адвокаційний компонент діяльності УГСПЛ у сфері захисту прав людини ЛГБТКІ+-спільноти та активістів у 2020 році склав створення понад 20 авторських публікацій щодо безпеки мирних зібрань, діяльності регіональних ЛГБТКІ+-організацій, ставлення поліції до розслідування ЗГН, причин вчинення злочинів ненависті та використання символів ворожнечізабезпечення прав ЛГБТКІ+ в період коронавірусу.

Окремий напрям – підготовка звернень від Української Гельсінської спілки з прав людини щодо гомофобних та дискримінаційних висловлювань Уповноваженого президента України з прав дитини Миколи Кулеби (02.06.2020 року) та нападу прихильників ГО «Традиція і порядок» на учасників заходу «Крокуємо разом! Все буде Прайд!» (01.09.2020 року).

Освітній напрямок

Валентина Потапова,
керівник освітнього
напрямку УГСПЛ

В освітньому напрямку діяльність УГСПЛ продовжила роботу над

1 Формуванням державної політики щодо освіти в сфері прав людини

- Оцінка імплементації [Національної стратегії у сфері прав людини за 2016-2019 роки розділ «Забезпечення права на освіту»](#)

- Розробка та інтеграція Стратегії розвитку громадянської освіти на період до 2030 року в Концепцію розвитку громадянської освіти в Україні.
- Розробка Плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку громадянської освіти до 2024 року. Пропозиції УГСПЛ, стосовно особливостей громадянської освіти для мешканців тимчасово окупованих територій, враховані в розділі VII Сучасні виклики розвитку громадянської освіти в Україні та плані заходів з її реалізації.

► <https://cutt.ly/sgPinzZ>

2 Реагуванням щодо викликів гуманітарної кризи та збройного конфлікту в Україні, в тому числі пов'язаних з пандемією COVID-19

- Підготовлені матеріали до онлайн сервіс для консультування дітей та потенційних абітурієнтів з ТОТ від Міністерства освіти та науки.
- Проведено семінари для представників приймальень УГСПЛ та БПД [«Проведення навчальних заходів та інформаційно-просвітницької кампанії в інтересах захисту освітніх прав мешканців окупованих територій»](#)

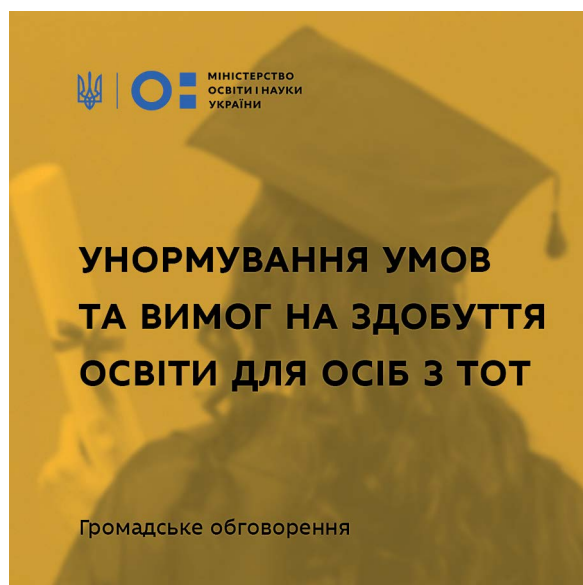

▶ <https://goo-gl.su/tUpqt9Q>

▶ <https://goo-gl.su/GnD3vRA>

▶ <https://bitly.su/3dmUUE8>

- Підготовлені зауваження та пропозиції до: Закону України «Про повну загальну середню освіти»; Проекту змін до наказів МОН № 560 ТА № 697
- Підготовлені рекомендації до виїзного засідання Комітету ПЛ в Херсоні щодо покращення ситуації з реалізацією освітніх прав мешканців Криму, що перебувають в окупації
- Розпочата співпраця з Міністерством у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України щодо розробки проекту концепції повернення дітей та молоді з ТОТ в українську ідентичність.
- Спільно з громадськими організаціями підготовлені «Рекомендації щодо поліпшення вступної кампанії для молоді з окупованих територій»
- Підготовка проекту наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, тимчасово окупованій території окремих районів Донецької та Луганської областей, території населених пунктів на лінії зіткнення».

- Підготовка в робочій групі Постійного Представництва Президента України АР Крим «Списку осіб які беруть участь в мілітаризації освітнього простору Криму та знищення національної ідентичності кримських дітей»

- Узгодженна спільна діяльність з Деталізованих заходів Директорату правосуддя та кримінальної юстиції, якими передбачається поетапне виконання, визначеного планом пріоритетних дій Уряду на 2020 рік, проведення інформаційної кампанії стосовно перехідного правосуддя, інформування населення про перебіг та наслідки збройного конфлікту.
- Моніторинг змін та викликів у навчальному процесі дітей з окупованих територій в зв'язку з пандемією COVID-19 та аналіз ключових проблем в сфері освіти, з якими стикаються мешканці окупованих територій у зв'язку із застосуванням карантинних заходів
- Підготовка пропозицій щодо громадське обговорення проєкту наказу «Про запровадження пілотного проєкту спеціальних підготовчих курсів» для підготовки осіб з непідконтрольних територій для вступу до закладів вищої освіти.
- Підготовлено дослідження [«Освітнє поле на тимчасово окупованих територіях України \(2014-2019 рр.\)»](#)

3 Практично-орієнтованою імплементацією прав людини в систему вищої освіти через зміцнення партнерства між неурядовими організаціями та вишами

- Продовжена співпраця з закладами вищої освіти Києва (Таврійський національній університет , Київський Національний університет культури та мистецтва, Київський Національний університет ім. Т.Шевченко, Києво-Могилянська академія) на базі УГСПЛ пройшли стажування 36 студента.
- «Практикум з правозахисної діяльності (Юридична клініка з прав людини)» для студентів Інституту Міжнародних відносин Київського Національного університету ім.. Т.Шевченко Під час проведення практикуму студенти отримали знання з основ «правосуддя перехідного періоду» та були залучені до завдань по виконанню проєкту ЮСЕЙД та завдань, які стосуються захисту прав людини.
- Підготовлено Меморандум про співпрацю між УГСПЛ та Державною Установою «Всеукраїнський молодіжний центр»
- Участь в Серії фахових обговорень «Захист прав у вищій освіті».

4 Сприянням поширенню принципів «правосуддя перехідного періоду» та Міжнародного гуманітарного права

- Підготовлено навчально методичні [посібники «Вивчаючи Міжнародне гуманітарне право в закладах освіти»](#) та [«Історія одного міста: як викладати окремі питання збройної агресії РФ на Сході України»](#)
- Проведено серія [вебінарів](#) «Як викладати міжнародне гуманітарне право в закладах освіти» для викладачів і методистів Інститутів післядипломної педагогічної освіти та методичних кабінетів відділів освіти, вчителів історії та суспільних дисциплін та представників громадських організацій.
- Презентовано освітянам та мешканцям Луганської області посібників УГСПЛ: методичні рекомендації «Історія одного міста: як викладати окремі питання збройної агресії РФ на Сході України», Навчально-методичний посібник «Вивчаючи Міжнародне гуманітарне право в закладах освіти» на [Фестиваль думок 2020](#) в м. Сєвєродонецьк
- Проведено Круглий столу «Механізми правосуддя перехідного періоду та освітні практики як інструменти постконфліктного регулювання в Україні»
- Проведено на «НеКонференція2020» в онлайн дискусії на тему «Якою має бути стратегія перехідного правосуддя (крізь призму права на правду)?», присвяченої актуальним викликам для України у сфері прав людини.
- Проведено серія експертних дискусій з питань перехідного правосуддя (Одеса, Київ, Дніпро)

5 Навчальним курсом «Захист прав людини в умовах збройного конфлікту в Україні» для суддів та адвокатів

- Очний семінар в рамках навчального курсу «Захист прав людини в умовах збройного конфлікту в Україні» (для першої частини групи)
- Очний семінар в рамках навчального курсу «Захист прав людини в умовах збройного конфлікту в Україні» (для другої частини групи)

Назар Лосюк,
менеджер з управління
персоналом УГСПЛ

- Навчальний судовий процес в рамках навчального курсу «Захист прав людини в умовах збройного конфлікту в Україні»
- Проведена регіональна зустріч для випускників освітніх курсів УГСПЛ (Чернігів)
- Регіональна зустріч випускників освітніх курсів УГСПЛ (Одеса)

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Організація продовжує діджиталізацію бізнес-процесів та переведенням поточної діяльності та документообігу у хмарні розташування. Навесні 2020 року, з початком карантину, організації вдалось без втрат перейти на віддалений режим роботи та зберегти необхідну динаміку реалізації проектів.

Працівники швидко опанували програмне забезпечення, що дозволяє проводити будь-які заходи у дистанційному режимі через канали відеозв'язку Teams та Zoom.

Протягом серпня-вересня 2020 року було розгорнуто базу даних в SharePoint, яка дозволяє вести: облік персоналу, обладнання, локацій офісу, проектів та функціональної залученості виконавців в цих проектах.

Також, у вересні 2020 року, на базі Teams, розгорнуто Базу знань, яка містить більше 1000 документів, що покривають всі потреби у запиті на інформацію та дозволяють працювати автономно без додаткової комунікації між співробітниками під час реалізації задач.

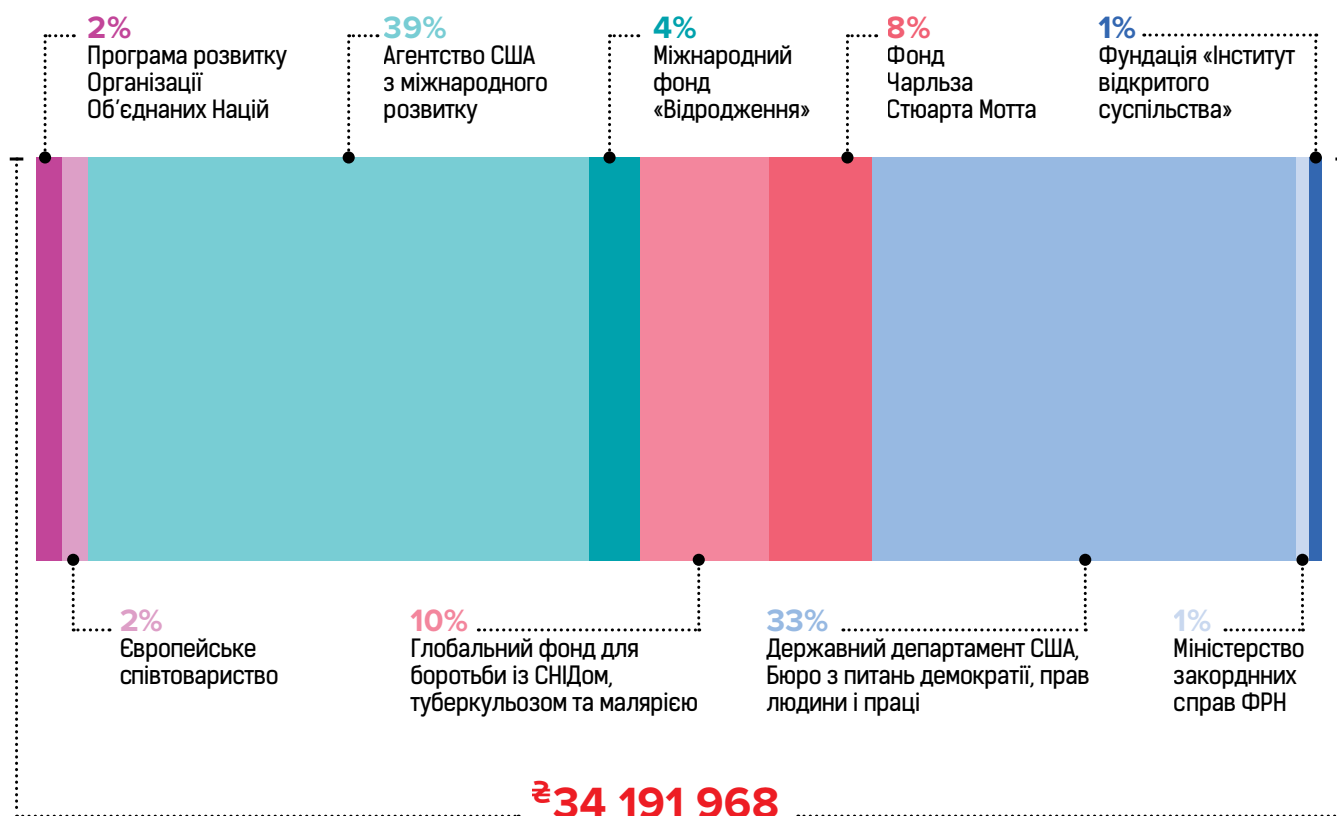
У планах 2021 року, перед фахівцями IT-відділу стоїть задача з автоматизації найбільш вживаних бізнес-процесів, що дозволить налаштувати бізнес-процес згідно політик та процедур організації, систематизувати збір та збереження звітної документації, проаналізувати робоче навантаження працівників і знайти «вузькі горлечка», впливають на порушення дедлайнів та, як наслідок, несуть репутаційні втрати для Спілки.

Також, задля підвищення базових навичок комп'ютерної грамотності, серед персоналу офісу та представників членів Спілки, заплановано проведення дистанційних навчальних заходів з використання хмарних сховищ та побудови хмарної інфраструктури офісу на платформі Office 365.

Фінансовий звіт УГСПЛ за 2020 рік

НАДХОДЖЕННЯ:

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ:

Глобальний фонд для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією	€3 300 000
Агентство США з міжнародного розвитку	€12 574 513
Державний департамент США, Бюро з питань демократії, прав людини і праці	€10 660 976
Європейське співтовариство	€563 187
Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй	€670 999
Фонд Чарльза Стюарта Мотта	€2 771 915
Міністерство закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина	€297 213
Міжнародний фонд «Відродження»	€1 361 792
Фундація «Інститут відкритого суспільства»	€416 385
Інші	€1 574 988
ВСЬОГО	€34 191 968

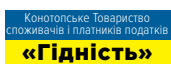
ПРОГРАМНІ ВИТРАТИ:

Оплата персоналу	₴8 782 000
Підтримка громадських приймалень	₴3 738 364
Оплата адвокатів та пов'язані витрати	₴3 191 040
Гонорар експертів	₴2 013 281
Переклад	₴131 291
Публікації та промо-продукція	₴437 466
Витрати на польові місії	₴30 535
Публічні заходи	₴216 175
Робочі зустрічі	₴82 162
Тренінги та інші навчальні заходи	₴422 823
Навчання персоналу	₴29 217
Засідання керівних органів	₴18 686
Участь у національних та міжнародних заходах	₴201 675
Підтримка та оновлення сайтів та баз даних	₴98 410
Поїздки	₴11 706
Поштові витрати та доставка	₴71 153
Обладнання та меблі	₴25 430
Канцтовари та витратні матеріали	₴65 020
Програмне забезпечення	₴1 825
Обслуговування підтримка та оновлення обладнання	₴14 029
Книги, періодика та бази даних	₴61 983
Зв'язок	₴55 268
Оренда приміщення	₴768 165
Субгранти партнерським організаціям	₴6 892 085
Інші витрати	₴476 835
Загалом Програмних Витрат	₴27 836 624

АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ:

Оплата персоналу	₴6 265 270
Зовнішній аудит	₴487 058
Зв'язок	₴12 436
Обладнання та меблі	₴5 965
Оренда приміщення	₴180 187
Поштові витрати та доставка	₴15 000
Банківські витрати	₴88 562
Канцтовари та витратні матеріали	₴15 252
Інші витрати	₴96 592
Загалом Адміністративних Витрат	₴7 166 322
ЗАГАЛЬНА СУМА	₴35 002 946

До складу спілки входять:

Громадська організація «Гідність» – м. Конотоп Сумської області

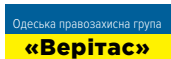
Кіровоградська асоціація «Громадські ініціативи» – м. Кропивницький

Громадська організація «МАРТ» – м. Чернігів

Громадська організація «Громадське бюро «Правозахист» – м. Суми

Громадська організація «Одеська правозахисна група «Верітас» – м. Одеса

Громадська організація «Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих» – м. Київ

Громадська організація «Громадський комітет захисту конституційних прав та свобод громадян» – м. Київ

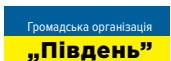
Конгрес національних громад України – м. Київ

Громадська організація «Центр правових та політичних досліджень «СІМ»,
Веб-сайт: centre7.org.ua – м. Львів

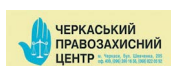
Херсонська обласна організація комітету виборців України – м. Львів

Громадська організація «Докудейз» – м. Херсон

Громадська організація «Харківська правозахисна група» – м. Харків

Громадська організація «Черкаський правозахисний центр» – м. Черкаси

Чернігівський громадський комітет захисту прав людини

Чортківська міська громадська організація «Гельсінська ініціатива-XXI» – м. Чортків

Одеська обласна організація всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України» – м. Одеса

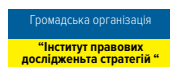
Громадська організація «Флора» – м. Кропивницький

Громадська організація «Територія успіху» – м. Кропивницький

Громадська організація «екологічно-гуманітарне об'єднання зелений світ» (ЕГО «Зелений світ») – м. Чортків

Громадська організація «Інститут правових досліджень і стратегій» – м. Харків

Благодійна організація «Фонд милосердя та здоров'я» – м. Херсон

Громадська організація «Східноукраїнський центр громадських ініціатив» – м. Київ

Громадська організація «Подільська правова ліга» – м. Хмельницький

Чугуївська міськрайонна громадська організація «Чугуївська правозахисна група» – м. Чугуїв

Громадська організація «Правозахисна група «СІЧ» – м. Дніпро

Громадська організація «Центр зростання громад» – м. Ковель

Громадська організація «Північна правозахисна група» – м. Суми

Керівні органи правління

Євген Захаров

голова Правління, Харківська правозахисна група

Олександр Степаненко

голова ГО «Зелений Світ», м. Чортків

Володимир Яворський

незалежний експерт

Лідія Тополевська

керівниця ГО «Центр правових та політичних досліджень «Сім» м. Львів

Анатолій Бойко

голова Одеської обласної організації Всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України»

Алла Тютюнник

членкиня Всеукраїнського громадського об'єднання «Сприяння професійного розвитку представництва громадських інтересів і захисту прав людини в Україні»

Дмитро Рева

керівник правозихистної групи «Січ» м. Дніпро

Наталія Бімбірайте

голова правління Херсонської міської громадської організації «Культурний центр Україна – Литва»

Микола Козирев

голова ГО «Громадський комітет захисту конституційних прав та свобод громадян» м. Вишгород

РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ

Інга Дудник голова ГО «Територія успіху»
м. Кропивницький

Людмила Шестакова ГО «Територія успіху» м. Кропивницький

Наталія Кулікова ГО «Чернігівський громадський комітет
захисту прав людини» м. Чернігів

СПОСТЕРЕЖНА РАДА

Спостережна рада складається з відомих правозахисників і правників. Кількісний та персональний склад Спостережної ради затверджується Загальними зборами Асоціації.

Спостережна рада є дорадчим і консультативним органом Асоціації.

До Спостережної ради Спілки увійшли відомі діячі правозахисного руху 60-х – 80-х років:

Мирослав Маринович

[Йосип Зісельс,](#)

[Василь Овсієнко.](#)

Дякуємо за підтримку:

Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)

Державний департамент США. Бюро з демократії, прав людини і праці

Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй

Європейське співтовариство (EU)

Глобальний фонд для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією

Фонд Чарльза Стюарта Мотта

Національний демократичний інститут міжнародних відносин

Auswärtiges Amt

Міністерство закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Міжнародний фонд «Відродження»

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Фундація «Інститут відкритого суспільства» (OSI-ZUG)

Звіт підготували

Олександр Павліченко
Максим Щербатюк
Олексій Біда
Михайло Тарахкало
Олена Семьоркіна
Ксенія Семьоркіна
Максим Петров
Валентина Потапова
Наталя Козаренко
Людмила Єльчева
Катерина Наумова
Назар Лосюк

**УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ**

www.helsinki.org.ua

Адреса

04070, м. Київ, вул. Фролівська, 3/34,
3-й поверх, (М. Контрактова площа)

Адреса для листування:

Українська Гельсінська спілка з прав людини (або УГСПЛ)
Прізвище особи на яку адресується лист, а/с 100, м. Київ, 04071

Контакти

Електронна адреса офісу: office@helsinki.org.ua

Телефон офісу: (044) 485 17 92, факс (044) 425 99 24